

Crna Gora
Agencija za zaštitu konkurencije

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI U 2025. GODINI**

Podgorica, jul 2026. godine

Sadržaj:

1. UVOD	3
2. METODOLOGIJA	5
2.1. PRAVNI OSNOV	5
2.2. DOSTAVA I PRIKUPLJANJE PODATAKA	8
2.3. PRIKAZ PODATAKA	9
2.4. DEFINICIJE I OBJAŠNJENJA	10
3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U 2024. GODINI	12
4. IZVJEŠTAJ PO KATEGORIJAMA DRŽAVNIH POMOĆI	13
4.1. HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	16
4.2. SEKTORSKA DRŽAVNA POMOĆ	18
4.3. REGIONALNA DRŽAVNA POMOĆ	19
5. NAKNADE ZA USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA I POMOĆI MALE VRIJEDNOSTI (DE MINIMIS POMOĆI)	21
5.1. NAKNADE ZA USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA (UOEI)	21
5.2. POMOĆI MALE VRIJEDNOSTI (DE MINIMIS POMOĆI)	23
6. VRSTE (INSTRUMENTI) DODJELE DRŽAVNE POMOĆI	31
7. REZIME	33

1. UVOD

Od stupanja na snagu Odluke Savjeta ministara Evropske unije o Evropskom partnerstvu, napredak Crne Gore u evropskim integracijama se prati, između ostalog, i na osnovu stepena ispunjenja preporuka koje taj dokument sadrži. Jedna od preporuka je i izgradnja transparentnog sistema državne pomoći, kao prvog koraka ka uspostavljanju kontrole u ovoj oblasti.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Crne Gore, s druge strane² (u daljem tekstu: SSP), u oktobru mjesecu 2007. godine, odnosno stupanjem na snagu Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima 1. januara 2008. godine, Crna Gora je preuzela obavezu usvajanja pravnog okvira za kontrolu državne pomoći, usklađenog sa pravnom tekovinom Evropske unije (*acquis communautaire*) u ovoj oblasti.

Na ovaj način postavljene su osnove za uspostavljanje prethodne (*ex ante*) i naknadna (*ex post*) kontrole svih novih mjera državne pomoći, kao i usaglašavanje već postojećih mjera sa pravilima koja budu uspostavljena, što će u krajnjem imati pozitivne efekte u kreiranju ekonomske politike, planiranju budžeta i unapređenju politike regionalnog razvoja.

Kontrola državne pomoći uspostavljena je donošenjem Zakona o kontroli državne podrške i pomoći 2007. godine i pratećih podzakonskih akata: Uredba o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći ("Službeni list CG", br. 13/08), Uredbu o načinu i postupku podnošenja i sadržaju potrebne dokumentacije za prethodnu i naknadnu kontrolu državne podrške i pomoći ("Službeni list CG", br. 13/08) i Pravilnik o sadržaju godišnjeg izvještaja o kontroli državne podrške i pomoći ("Službeni list CG", br. 07/08).

U međuvremenu zakonodavni okvir je mijenjan nekoliko puta, a posljednje izmjene, u skladu sa obavezama iz Izvještaja o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva za Poglavlje 8 - Politika konkurencije o usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa *acquis communautaire*-om iz ove oblasti³, donijele su novi Zakon o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 12/18) i podzakonska akta: Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Službeni list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14), Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći ("Službeni list CG", br. 85/22), Pravilnik o Listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20 53/20, 98/20, 130/20, 44/21, 107/21, 131/21, 15/22, 52/22, 34/23, 57/23, 115/23, 26/24 i 41/25), Pravilnik o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj

² Zakon o ratifikaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, s druge strane ("Službeni list CG", br. 7/07).

³http://www.mep.gov.me/rubrike/Pregovori-o-pristupanju-Crne-Gore-Evropskoj-uniji/dokumenti/Izvjestaji_o_analitickom_pregledu_uskladenosti_zak.

državnoj pomoći ("Službeni list CG", br. 98/20), Pravilniku o načinu podnošenja prijave i obrascu prijave za državnu pomoć ("Službeni list CG", br. 42/20, 130/20, 107/21, 15/22 i 34/23) i Uputstvo o načinu izračunavanja ekvivalenta subvencije i kamatne stope povraćaja ("Službeni list CG", br. 130/22).

Dodatno, usvojen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 13/18), kojim su nadležnosti kontrole državne pomoći sa Komisije za kontrolu državne pomoći prenijeti u nadležnost Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija), kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 145/21).

U procesu dostizanja pune usaglađenosti sa EU *acquis*-em iz oblasti državne pomoći i ispunjenju obaveza iz Završnog mjerila 1 iz Pregovaračkog poglavlja 8 - Konkurencija, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Osmoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 30.07.2025. godine, donijela je Zakon o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 89/25), koji je stupio na snagu 13.08.2025. godine. Po stupanju na snagu tog zakona, u skladu sa odredbom člana 61 stav 1, donijeti su podzakonski akti za sprovođenje istog zakona.

Agencija je između ostalog nadležna da:

- 1) vrši kontrolu usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom (prethodna kontrola);
- 2) vrši kontrolu usklađenosti dodjele i korišćenja dodijeljene državne pomoći sa ovim zakonom (naknadna kontrola);
- 3) nalaže povraćaj nezakonite i/ili neusklađene pomoći;
- 4) prikuplja i obrađuje podatke o planiranoj pomoći;
- 5) vodi registar dodijeljene državne pomoći i registar dodijeljene pomoći male vrijednosti;
- 6) podnosi godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći Vladi i Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština), kao i Evropskoj komisiji;
- 7) daje mišljenja na zahtjev organa državne uprave, nadležnog organa lokalne samouprave i pravnog lica koje upravlja i raspolaže sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa zakonom u pripremi propisa i drugih akata kojima se uređuju pitanja u vezi dodjele državne pomoći, kao i u postupku njihovog donošenja;
- 8) promoviše i podstiče unapređenje sistema kontrole državne pomoći;
- 9) daje mišljenja o primjeni propisa iz oblasti državne pomoći;
- 10) priprema stručne osnove za izradu zakona i podzakonskih akata iz oblasti kontrole državne pomoći;
- 11) formira ekspertska i savjetodavna tijela za potrebe sprovođenja ovog zakona;
- 12) objavljuje statističke podatke o dodijeljenoj državnoj pomoći;
- 13) sarađuje sa međunarodnim i nacionalnim organizacijama i institucijama u oblasti državne pomoći;
- 14) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Skupština Crne Gore je 14.05.2026. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 70/26), koji je stupio na snagu 28.05.2026. godine.

Godišnji izvještaj o dodijeljenim državnim pomoćima u 2025. godinu (u daljem tekstu: Izvještaj) sadrži analitički prikaz svih državnih pomoći dodijeljenih u 2025. godini, u skladu sa propisanom metodologijom Evropske unije (u najvećoj mogućoj mjeri) i Pravilnikom o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći ("Službeni list CG", br. 98/20) (u daljem tekstu: Pravilnik), budući da obaveza izrade prikaza državnih pomoći, odnosno izrada redovnih godišnjih izvještaja o dodijeljenim državnim pomoćima proizilazi iz odredbi SSP-a.

Izvještaj sadrži podatke i informacije o državnim pomoćima dodijeljenim u 2025. godini i izrađen je isključivo na osnovu informacija dobijenih od strane davalaca državne pomoći.

Agencija podnosi godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći Vladi i Skupštini Crne Gore, radi upoznavanja, kao i Evropskoj komisiji, koristeći u najvećoj mogućoj mjeri metodologiju koja se koristi u Evropskoj uniji i njenim državama članicama u pripremanju godišnjeg izvještaja.

Agencija je tokom 2020, 2021. i 2022. godine uvela 4 (četiri) registra državnih pomoći: registar državnih pomoći Covid 19, registar de minimis pomoći, opšti registar državnih pomoći i registar povraćaja državne pomoći, sve u cilju transparentnosti podataka, koji su korisna i pouzdana alatka ne samo za davaoce državne pomoći, već i korisnike, te i za cjelokupnu javnost i isti su vođeni u formi evidencija državne pomoći. Agencija je shodno članu 63 Zakona, uspostavila registre iz člana 14 Zakona (registar dodijeljene državne pomoći i registar dodijeljene pomoći male vrijednosti) i preuzela podatke iz evidencija državne pomoći koje su vođene u skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/13, 13/18 i 145/21). Na osnovu člana 14 stav 7 i člana 61 stav 1 Zakona, Ministarstvo finansija je donošenjem Pravilnika o bližem načinu unosa podataka i načinu pristupa registrima dodijeljene državne pomoći i pomoći male vrijednosti ("Službeni list CG", br. 1/26), propisalo bliži način unosa podataka iz člana 14 stav 2 Zakona, kao i način pristupa iz stava 4 istog člana. Pravilnik je stupio na snagu dana 13.01.2026. godine, a primjenjivaće se od 01.02.2026. godine.

2. METODOLOGIJA

2.1. Pravni osnov

U cilju sprovođenja efikasne kontrole nad dodjelom državne pomoći, Crna Gora je usvojila pravni okvir koji čine sljedeći propisi:

- Zakon o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", 89/25 i 70/26) (u daljem tekstu: Zakon);
- Uredba o bližim uslovima za dodjelu državne pomoći ("Službeni list CG", br. 158/25);
- Pravilnik o obliku i sadržini službene legitimacije ovlaštenih lica za vršenje neposrednog uvida ("Službeni list CG", br. 156/25);
- Pravilnik o bližem načinu unosa podataka i načinu pristupa registrima dodijeljene državne pomoći i pomoći male vrijednosti ("Službeni list CG", br. 1/26);
- Pravilnik o pravilima i uslovima za dodjelu pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) ("Službeni list CG", br. 1/26);
- Pravilnik o obrascu prijave i načinu podnošenja prijave zainteresovane strane o sumnji da se radi o nezakonitoj ili neusklađenoj dodijeljenoj državnoj pomoći, odnosno o nenamjenskom korišćenju dodijeljene državne pomoći ("Službeni list CG", br. 3/26);
- Pravilnik o obrascu prijave i načinu podnošenja prijave državne pomoći ("Službeni list CG", br. 24/26);
- Pravilnik o Listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 34/26);
- Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći ("Službeni list CG", br. 49/26)⁴;
- Odluka o mapi regionalne pomoći ("Službeni list CG", br. 37/26); i
- Uputstvo o načinu i metodu utvrđivanja i izračunavanja ekvivalenta subvencije ("Službeni list CG", br. 1/26).

Oblast državne pomoći u Evropskoj uniji regulisana je čl. 107-109 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (u daljem tekstu: UFEU). Na osnovu odredbi člana 107 stav 1 UFEU-a i u skladu sa Zakonom i SSP-om, državna pomoć predstavlja svaku pomoć definisana je kao svaka pomoć koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišna konkurencija stavljanjem određenih preduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj u mjeri u kojoj to utiče na trgovinu među državama članicama.

Zakon se primjenjuje u skladu sa pravilima utvrđenim u regulativama, odlukama, smjernicama, komunikacijama, obavještenjima, preporukama, mišljenjima i drugim aktima Evropske komisije, Evropskog savjeta i Evropskog parlamenta koji se odnose na primjenu odredaba Ugovora sadržanih u Glavi VII, Poglavlje 1 Pravila o zaštiti konkurencije UFEU.

⁴ Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći ("Službeni list CG", br. 49/26) je stupio na snagu 17.04.2026. godine, odnosno poslije isteka roka iz člana 25a Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), odnosno poslije 15. marta 2026. godine, pa je iz tog razloga Izvještaj sačinjen prema Pravilniku.

Spisak ovih akata i njihov prevod na crnogorski jezik radi objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, čine sastavni dio pravnog poretka Crne Gore u oblasti kontrole državne pomoći.

Za potrebe primjene Zakona i navedenih akata Evropske unije, nadležnosti koje se u pravilima Evropske unije odnose na Evropsku komisiju u Crnoj Gori vrši Agencija, u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom, a državom članicom smatra se davalac državne pomoći u Crnoj Gori.

Ako pravila Evropske unije zahtijevaju donošenje posebnih nacionalnih mjera ili uređivanje pojedinih pitanja u oblasti državne pomoći, takve mjere uređuju se posebnim propisima u skladu sa Zakonom.

Primjena pravila Evropske unije ne utiče na obavezu davalaca državne pomoći da, u skladu sa ovim zakonom, prijavi svaku mjeru državne pomoći Agenciji radi ocjene njene usklađenosti.

U skladu sa Pravilnikom, sektor poljoprivrede i ribarstva se ne iskazuje u godišnjim izvještajima o dodijeljenoj državnoj pomoći. Dalje, odredba SSP-a, član 73(9) prenijeta je i u nacionalno zakonodavstvo (član 1 stav 2 Zakona), kojom se prezicira da se Zakon ne primjenjuje na sektor poljoprivrede i ribarstva.

Takođe, državnom pomoći se ne smatra naknada dodijeljena privrednim subjektima za obavljanje usluga od opšteg interesa (*Eng. PSO - public service obligation*) i usluge od opšteg ekonomskog interesa (*Eng. SGEI - services of general economic interest*)⁵, kada su kumulativno ispunjeni određeni kriterijumi, kao ni pomoć male vrijednosti.

U skladu sa navedenim, a shodno odredbama člana 2 stav 1 tačka 7 podtačka b i stav 2 Pravilnika, Izvještaj ne sadrži podatke o pomoći:

- dodijeljenoj domaćinstvima, invalidnim licima, za infrastrukturne projekte (ukoliko je pristup infrastrukturi obezbijeđen za sve potencijalne korisnike pod jednakim uslovima);
- koja ima karakter opštih mjera i dostupna je svim subjektima pod istim uslovima (kvote, javne nabavke, tehnički standardi, opšte mjere poreske politike), i
- dodijeljenoj za potrebe odbrane,
- dodijeljene pomoći u oblasti poljoprivrede i ribarstva.

Državna pomoć za usluge od opšteg ekonomskog interesa i pomoć male vrijednosti (*de minimis*), prikazane su posebno, s obzirom da se iste ne prikazuju kao dio godišnjeg izvještaja, već se za njih vodi posebna evidencija.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52012XC0111%2802%29>.

2.2. Dostava i prikupljanje podataka

Izveštaj sadrži podatke o državnim pomoćima dodijeljenim u 2025. godini, koje su davaoci državnih pomoći objedinili i dostavili Agenciji, koja ih je obradila i prikazala u skladu sa važećom metodologijom.

Agencija je imala u vidu zakonsku obavezu da na osnovu podataka dobijenih od davaoca državne pomoći, sačini godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u prethodnoj godini i isti dostavi Vladi i Skupštini Crne Gore do kraja drugog kvartala tekuće godine, radi upoznavanja, kao i Evropskoj komisiji, kako je propisano odredbom člana 25a stav 3 Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21). Iz razloga blagovremenog sačinjavanja i utvrđivanja Izvještaja, Agencija nije koristila izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2025. godinu s obzirom da isti nije bio objavljen u vrijeme sačinjavanja i utvrđivanja Izvještaja. Takođe, Agencija je imala u vidu da, kako je propisano Zakonom o zaštiti konkurencije, godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći se sačinjava na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne pomoći koji imaju obavezu da predmetne podatke dostave do 15. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Iako Zakonom o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), nije propisana obaveza Agencije da od davalaca državne pomoći traži dostavu podataka o dodijeljenim državnim pomoćima, već da je to dužnost svih davalaca državne pomoći, Agencija je u cilju širenja svijesti o pravilima godišnjeg izvještavanja o dodijeljenoj državnoj pomoći, uputila Obavještenje o obavezi dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini br. 05-430/25-14/1 od 21.01.2026. godine, koje je uredno dostavljeno svim prepoznatim davaocima, pritom se ne ograničavajući na davaoce državne pomoći na koje je to obavještenje bilo naslovljeno. Takođe, isto obavještenje je objavljeno i na službenoj internet stranici Agencije⁶.

Takođe, Agencija je od Ministarstva finansija zatražila dostavu: podatka o ukupnom iznosu javnih rashoda u Crnoj Gori u 2025. godini; podataka o izdatim garancijama u 2025. godini, a naročito o: a) ukupnom iznosu cijena izdatih garancija (naknada koje korisnici plaćaju za izdavanje garancija); i b) iznosu cijena izdatih garancija (naknada koje korisnici plaćaju za izdavanje garancija), pojedinačno za svakog korisnika⁷, međutim Ministarstvo finansija nije dostavilo tražene podatke u roku koji je Agencije odredila. Agencija će prilikom pribavljanja podataka u cilju sačinjavanja godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći

⁶<https://azzk.me/2026/01/27/obavjestenje-o-obavezi-dostavljanja-podataka-o-dodijeljenoj-drzavnoj-pomoci-u-2025-godini/>.

⁷ Akt br. 05-430/26-14/49 od 28.05.2026. godine, uredno dostavljen dana 29.05.2026. godine.

u 2026. godini, ponovo tražiti navedene podatke izvršiti ispravku istorijskih podataka.

Izveštaj sadrži i podatke o učešću državne pomoći po zaposlenom u 2023, 2024. i 2025. godini⁸, kao i podatke o učešću državne pomoći po glavi stanovnika u 2023, 2024. i 2025. godini.⁹ Prilikom izrade ranijih godišnjih izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći, u vezi sa podacima o broju stanovnika, broju zaposlenih i bruto domaćem proizvodu, Uprava za statistiku MONSTAT je upućivala Agenciju na svoju službeni internet stranicu, sa koje je Agencija prilikom izrade Izvještaja, pribavila podatke.

Izveštaj sadrži ispravku istorijskih podataka u vezi sa učešćem državne pomoći u bruto domaćem proizvodu (BDP) u Crnoj Gori u 2023. i 2024. godini.¹⁰ Izveštaj ne sadrži podatke o učešću državne pomoći u BDP-u u Crnoj Gori u 2026. godini, s obzirom da Uprava za statistiku objavljuje ovaj podatak nakon isteka roka za dostavljanje Izvještaja. Međutim, Agencija će u godišnjem izvještaju o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2026. godini, izvršiti ispravku istorijskih podataka i isti će sadržati podatke o učešću državne pomoći u BDP-u u Crnoj Gori u 2025. godini.

Agencija posebno konstatuje da, i pored uredno dostavljenog Obavještenja o obavezi dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini, kao i Obavještenja o obavezi podnošenja zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti br. 05-430/26-10/1 od 19.01.2026. godine, te Urgencije za podnošenje zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti i urgencije za unos podataka za period od 2020. godine br. 05-430/26-10/2 od 10.03.2026. godine, evidentiran je izostanak aktivnosti sa nivoa pojedinih davalaca državne pomoći, čime je Agencija ostala uskraćena za podatke i informacije o dodijeljenim državnim pomoćima pojedinim subjektima.

2.3. Prikaz podataka

Davaoci državne pomoći dostavili su podatke o dodijeljenim državnim pomoćima razvrstane po kategorijama, namjeni i vrstama (instrumentima) dodijele. O tačnosti, sveobuhvatnosti i istinitosti podataka, odgovaraju isključivo davaoci, s obzirom na to da podaci dobijeni od davalaca predstavljaju osnov za izradu Izvještaja.

⁸ Dostupno na službenoj internet stranici Uprave za statistiku MONSTAT <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=1164&pageid=23>.

⁹ Broj stanovnika, prema procjeni sa početka godine (01.01.2023, 01.01.2024. i 01.01.2025. godine) Dostupno na službenoj internet stranici Uprave za statistiku MONSTAT <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=2329&pageid=48>.

¹⁰ Podaci o BDP-u u Crnoj Gori, dostupni na službenoj internet stranici Uprave za statistiku MONSTAT <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=19&pageid=19>.

Saglasno važećoj metodologiji, predmet izvještavanja je državna pomoć dodijeljena u 2025. godini, sa uporednim podacima za prethodne dvije fiskalne godine (2023. i 2024. godina). Komparacije radi, Agencija upućuje na podatke o državnim pomoćima dodijeljenim u zemljama članicama Evropske unije, a koji su sadržani u dokumentu "State Aid Scoreboard 2025"¹¹.

Dakle, godišnji izvještaj o dodijeljenim državnim pomoćima, sačinjava se i utvrđuje u tekućoj kalendarskoj godini, a sadrži konsolidovane podatke po kategorijama i vrstama (instrumentima) dodijeljene državne pomoći u prethodnoj kalendarskoj godini i poređenje sa 2023. i 2024. godinom (koje prethode izvještajnoj godini).

Podrazumijeva se da Izvještaj obuhvata samo ona javna sredstva koja predstavljaju državnu pomoć u smislu člana 2 Zakona.

2.4. Definicije i objašnjenja

U skladu sa UFEU, državna pomoć definisana je u članu 107 stav 1, i glasi: ako ugovorima nije drugačije predviđeno, svaka pomoć dodijeljena od strane države članice ili iz sredstava države u bilo kojem obliku, koja narušava ili prijeti da naruši konkurenciju dajući prednost određenom privrednom društvu ili proizvodnji određene robe, nespojiva je sa unutrašnjim tržištem, ukoliko utiče na trgovinu između država članica.

Saglasno stavu 2 istog člana, spojiva je s unutrašnjim tržištem:

- a) pomoć socijalne prirode, dodijeljena pojedinačnim potrošačima, pod uslovom da je dodijeljena bez diskriminacije u pogledu porijekla odnosnih proizvoda;
- b) pomoć za otklanjanje štete prouzrokovane prirodnim nepogodama ili drugim vanrednim događajima;
- c) pomoć dodijeljena privredi nekih područja Savezne Republike Njemačke pogođenih podjelom Njemačke, ukoliko je ta pomoć potrebna da bi se nadomjestile ekonomske teškoće prouzrokovane tom podjelom. Pet godina nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, Savjet može, na predlog Komisije, donijeti odluku o prestanku važenja ove tačke.

U stavu 3 istog člana dati su sljedeći izuzeci od ove opšte zabrane. Može se smatrati spojivim sa unutrašnjim tržištem:

- a) pomoć za unapređenje ekonomskog razvoja područja u kojima je životni standard izuzetno nizak ili je nezaposlenost izuzetno visoka, kao i regiona iz člana 349, s obzirom na njihov strukturni, ekonomski i socijalni položaj;

¹¹ Dostupno na: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en.

- b) pomoć za pospješivanje sprovođenja nekog važnog projekta od zajedničkog evropskog interesa ili za otklanjanje ozbiljnog poremećaja u privredi države članice;
- c) pomoć za olakšavanje razvoja određenih privrednih djelatnosti ili određenih privrednih područja, kada takva pomoć ne utiče negativno na uslove trgovanja u obimu koji bi bio suprotan zajedničkom interesu;
- d) pomoć za pospješivanje kulture i očuvanja baštine, kada takva pomoć ne utiče na uslove trgovanja i konkurenciju u Uniji u obimu koji bi bio suprotan zajedničkom interesu;
- e) druge kategorije pomoći koje Savjet može utvrditi odlukom koju donosi na predlog Komisije.

Navedeni izuzeci, za koja se propisuju detaljni uslovi, kriterijumi, intenziteti i načini dodjele pomoći koja neće narušiti konkurenciju u obimu koji je suprotan zajedničkom interesu, razrađeni su kroz akte Evropske komisije (smjernice, saopštenja, odluke, obavještenja) koji su u crnogorsko zakonodavstvo prenešeni *ad literam* kroz Pravilnik o Listi pravila državne pomoći.

U Zakonu **državna pomoć** je definisana kao pomoć koja kumulativno ispunjava sljedeće uslove:

- 1) pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz javnih sredstava, odlukom Vlade Crne Gore, nadležnog organa državne uprave ili nadležnog organa lokalne samouprave, privrednog društva u većinskom vlasništvu države ili jedinice lokalne samouprave i pravnog lica koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa zakonom, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, vrste djelatnosti, mjesta poslovanja ili mjesta registracije privrednog društva, ili je namijenjena jednom privrednom društvu ili se pruža proizvodnji određene robe; i
- 4) pomoć koja ugrožava ili može da ugrozi konkurenciju i utiče ili može da utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Državna pomoć može biti dodijeljena kao individualna državna pomoć i na osnovu šeme državne pomoći. **Šema državne pomoći** je svaki akt (zakon, drugi opšti propis, odluka, ugovor, program ili drugi akt) na osnovu kojeg se može neposredno dodijeliti državna pomoć korisnicima državne pomoći na određeno vrijeme u određenom ili neodređenom iznosu, u skladu sa uslovima utvrđenim tim aktom. **Individualna državna pomoć** je pomoć koja nije zasnovana na šemi

državne pomoći, kao i svaka državna pomoć koja podliježe obavezi prijave i dodjeljuje se na osnovu šeme državne pomoći.

U skladu sa Zakonom, **davalac državne pomoći** je Vlada Crne Gore, nadležni organ državne uprave, jedinica lokalne samouprave, privredno društvo u većinskom vlasništvu države ili jedinice lokalne samouprave i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa zakonom.

Korisnik državne pomoći je fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti, odnosno u obavljanju aktivnosti koja obuhvata ponudu robe ili usluga na tržištu, bez obzira na pravni status i način na koji se subjekt finansira.

Agencija je imala u vidu reorganizaciju ministarstava i organa uprave, naročito onih koji su davaoci državne pomoći, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada Državne uprave („Službeni list CG“, br. 98/23, 102/23 i 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 93/24 - ispravka, 104/24, 117/24, 39/25 97/25, 148/25, 164/25, 27/26 i 62/26.), koja je prvi put stupila na snagu 31.10.2023. godine. S tim u vezi, pod nazivima ministarstava i organa uprave podrazumijevaju se i njihovi pravni prethodnici, do stupanja na snagu prednje navedene uredbe, kao i njenih izmjena i dopuna, zaljučno sa Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 62/26).

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U 2025. GODINI

Ukupan iznos dodijeljene državne pomoći u Crnoj Gori u 2025. godini iznosi **2.867.610,03 eura**.

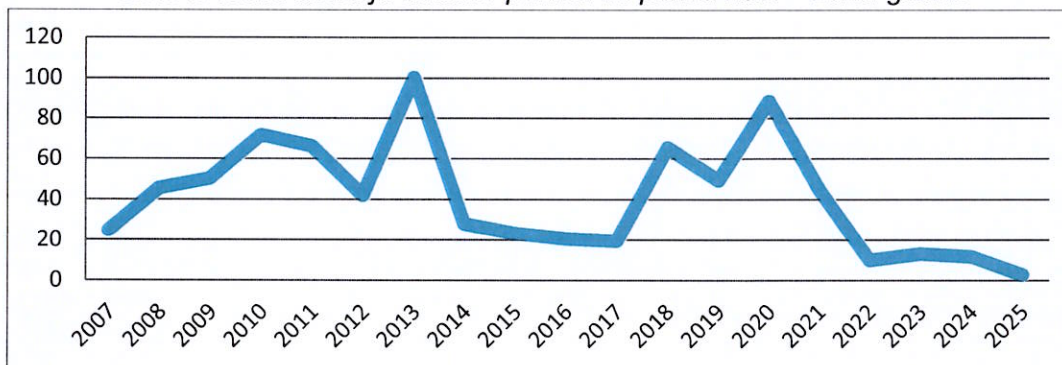
*Tabela 1: Ukupna državna pomoć i podsticajne mjere
u odnosu na makroekonomske pokazatelje*

Indikator	Jedinica mjere	2023	2024	2025
Državna pomoć	miliona eura	13,186	11,847	2,868
Zaposleni	broj	244484	257390	270301
Državna pomoć po zaposlenom	euro	53,94	46,03	10,61
Stanovništvo	broj	623378	623680	623327
Državna pomoć po glavi stanovnika	euro	21,15	19,00	4,60

Sagledavajući učešće državne pomoći u BDP-u u Crnoj Gori, u 2023. godini, BDP u tekućim cijenama je iznosio 7.068,84 miliona eura, pa je učešće državne pomoći u BDP-u u toj godini je iznosilo 0,19%. U 2024. godini, BDP u tekućim cijenama je iznosio 7.644,53 miliona eura, a učešće državne pomoći u BDP-u u toj godini je iznosilo 0,15%.

Grafikon koji slijedi pokazuje trend državnih pomoći u Crnoj Gori od 2007. godine (kada je sačinjen prvi godišnji izvještaji o dodijeljenoj državnoj pomoći), do 2025. godine zaključno, pripremljen u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa metodologijom Evropske unije.

Slika 1: Trend kretanja državne pomoći za period 2007 - 2025. godina

Iznosi u milionima eura

4. IZVJEŠTAJ PO KATEGORIJAMA DRŽAVNIH POMOĆI

Državna pomoć se, prema primarnim ciljevima dodjele, dijeli na sljedeće kategorije:

- Horizontalnu državnu pomoć,
- Sektorsku državnu pomoć, i
- Regionalnu državnu pomoć.

Horizontalna državna pomoć je pomoć koja se primjenjuje u svim industrijama. Horizontalne državne pomoći usmjerene su na rješavanje problema koji mogu nastati u bilo kojoj industriji. Dodjeljuju se većem broju korisnika, bez davanja prednosti ranije određenim (poznatim) ekonomskim aktivnostima, privrednim društvima, proizvodima i uslugama i na taj način narušava konkurenciju u manjem obimu nego sektorske pomoći.

Sektorska državna pomoć primjenjuje se na određene industrije, odnosno namijenjena je tačno utvrđenim sektorima i aktivnostima, narušavajući ili prijeteci da naruši konkurenciju na tržištu u većem obimu. Upravo iz razloga selektivnosti kod dodjele ove vrste pomoći, a naročito kada se radi o npr. sektorima čelika, uglja, sintetičkih vlakana i brodogradnje, EU primjenjuje specifična pravila. Ono što je bitno napomenuti za Crnu Goru, neka od ovih pravila su ugrađena u posebne protokole SSP-a.

Regionalna državna pomoć se dodjeljuje sa ciljem podsticanja privrednog razvoja nerazvijenih, odnosno manje razvijenih regiona, prije svega onih u kojima je životni standard izuzetno nizak ili u kojima vlada velika nezaposlenost. Ova kategorija državne pomoći se dodjeljuje privrednim subjektima u regionima gdje

se ulaganja smatraju opravdanim zbog postojanja ekonomskih, prirodnih, socijalnih i/ili drugih nedostataka.

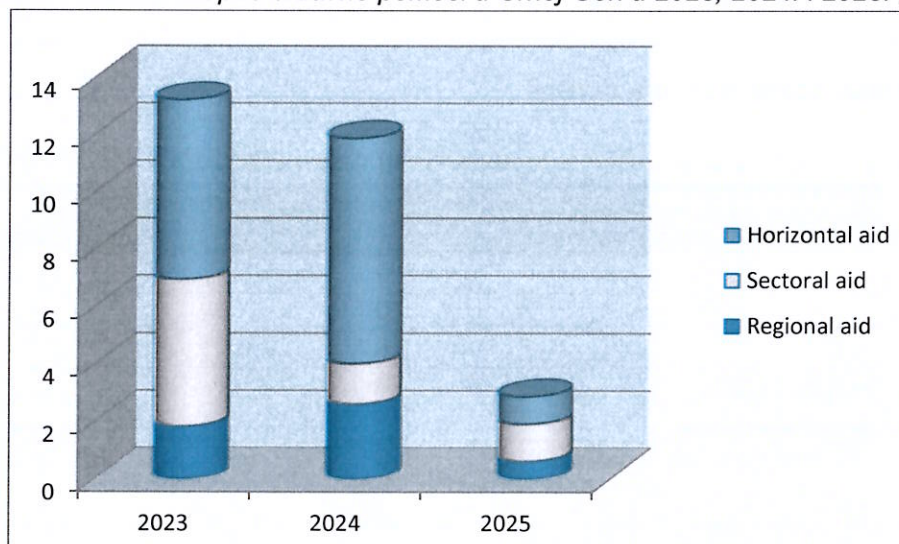
Usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI, eng. Services for General Economic Interest - SGEI) se odnose na tržišne usluge za koje države utvrđuju posebne obaveze pružanja javnih usluga na osnovu kriterijuma opšteg interesa. Usluge od opšteg ekonomskog interesa se razlikuju od redovnih (uobičajenih) usluga jer se smatraju nužnim za građane i moraju se stoga pružati čak i ako nema učesnika na tržištu koji su spremni da ih ponude, odnosno tržište ne nudi dovoljne podsticaje da se pružaju takve usluge. Iz sudske prakse Suda pravde Evropske unije proizlazi da naknada za javne usluge ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 107 stav 1 UFEU-a ako ispunjava određeni broj uslova. Tamo gdje su ti uslovi ispunjeni, član 108 UFEU-a se ne primjenjuje. Kada naknada za javnu uslugu ne ispunjava te uslove, i u mjeri u kojoj su ispunjeni opšti kriterijumi za primjenjivost člana 107 stav 1 UFEU-a, takva naknada predstavlja državnu pomoć i podliježe članovima 106, 107 i 108 UFEU-a.

Pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć) je pomoć dodijeljena pojedinačnom privrednom subjektu, tokom bilo kog perioda od tri fiskalne godine, pod uslovom da ne prelazi 300.000,00 eura. Dodatno, naknada male vrijednosti za pružene usluge od opšteg ekonomskog interesa dozvoljena je u iznosu do 750.000,00 eura i ne podliježe ocjeni Agencije, kao ni *de minimis* pomoć.

*Tabela 2: Ukupno dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori
u 2023, 2024. i 2025. godini, po kategorijama*

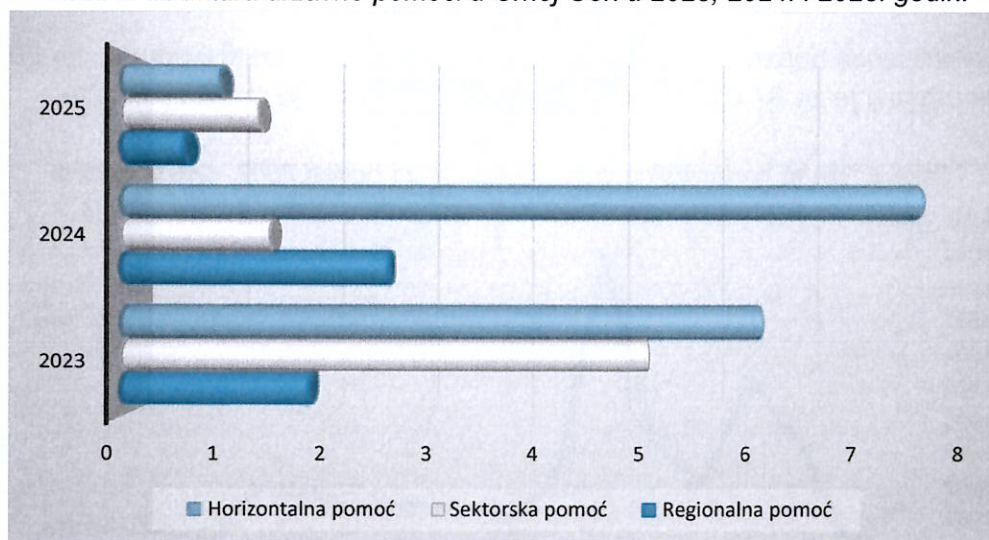
KATEGORIJA	2023	Učešće %	2024	Učešće %	2025	Učešće %
1.HORIZONTALNE POMOĆI	6,245	47,36	7,822	66,02	0,946	32,99
Obuka	0	0	0	0	0	0
Zapošljavanje	0	0	0	0	0	0
MSP	0	0	0	0	0	0
Sanacija i restrukturiranje	0	0	0	0	0	0
Otklanjanje štete nastale usljed prirodnih nepogoda	0	0	0	0	0,144	0
Zaštita životne sredine	0	0	0	0	0	0
Istraživanje i razvoj	2,625	19,90	2,619	22,11	0,802	27,98
Obnovljivi izvori energije	3,620	27,45	5,203	43,92	0	0
Ostale pomoći	0	0	0	0	0	0
2. SEKTORSKE DRŽAVNE POMOĆI	5,124	38,86	1,431	12,08	1,320	46,05
Rudarstvo	0	0	0	0	0	0
Čelik	0	0	0	0	0	0
Saobraćaj	0	0	0	0	0	0
Kultura, informisanje i sport	3,758	28,50	1,431	12,08	1,320	46,05
Brodogradnja	0	0	0	0	0	0
Finansijske usluge	0	0	0	0	0	0
Ostali sektori	1,366	10,36	0	0	0	0
3.REGIONALNA POMOĆ	1,818	13,79	2,594	21,90	0,601	20,96
UKUPNO	13,186	100	11,847	100	2,868	100

Slika 2: Struktura ukupne državne pomoći u Crnoj Gori u 2023, 2024. i 2025. godini

Iznosi u milionima eurima

Slika 3: Struktura državne pomoći u Crnoj Gori u 2023, 2024. i 2025. godini

Iznosi u milionima eurima

Podaci iskazani u Tabeli 1 i na Slikama 2 i 3 o učešću pojedinih kategorija državne pomoći u ukupnom iznosu dodijeljene državne pomoći u Crnoj Gori, pokazuju da je u 2025. godini, u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći učešće horizontalne pomoći 32,99%, sektorske pomoći 46,05% i regionalne pomoći 20,96%.

4.1. Horizontalna državna pomoć

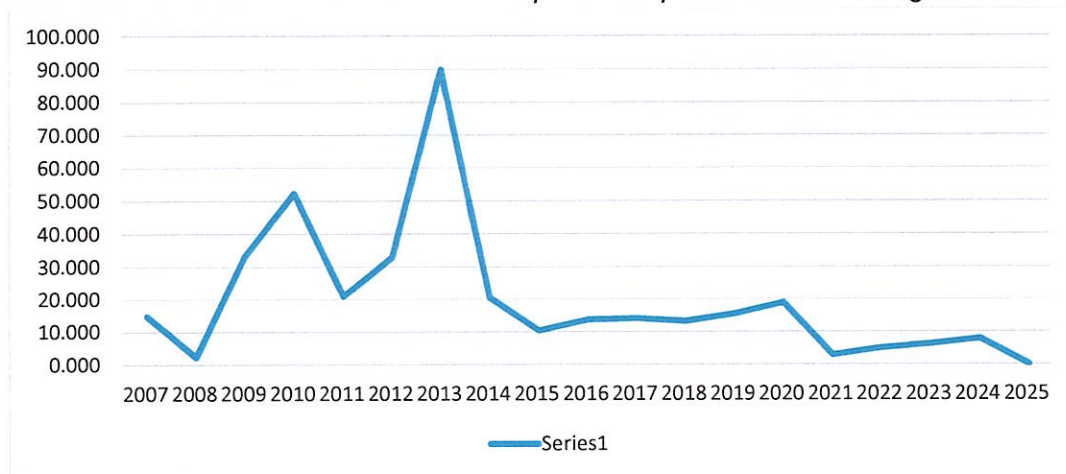
Tabela 3: Horizontalna državna pomoć u Cmoj Gori u 2023, 2024. i 2025. godini

Vrsta horizontalne državne pomoći	2023	2024	2025
Obuka	0	0	0
Zapošljavanje	0	0	0
MSP	0	0	0
Spašavanje i restrukturiranje	0	0	0
Otklanjanje štete nastale usljed prirodnih nepogoda	0	0	0,14
Zaštita životne sredine	0	0	0
Istraživanje i razvoj	2,62	2,62	0.80
Obnovljivi izvori energije	3,62	5.20	0
Ukupno	6,24	7,82	0,95

Iznosi u milionima eura

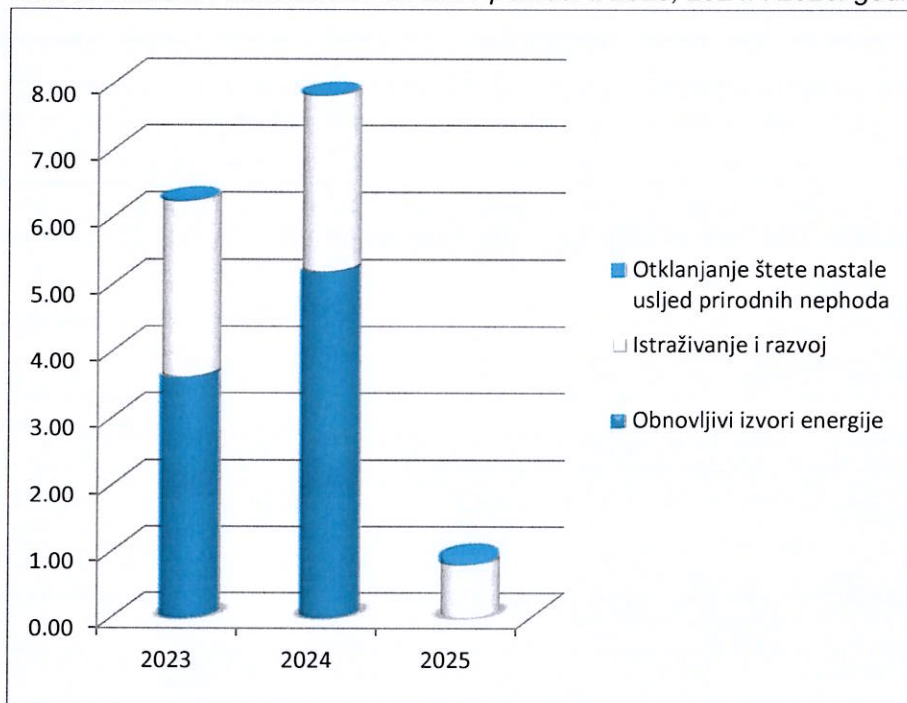
Apsolutni iznos horizontalne državne pomoći je u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu manji je za 87,9%, a u odnosu na 2023. godinu je manji za 85,2%.

Slika 4: Trend horizontalne državne pomoći za period 2007 - 2025. godina

Iznosi u milionima eura

Slika 5: Struktura horizontalne državne pomoći u 2023, 2024. i 2025. godini

Iznosi u milionima eura

Ministarstvo zdravlja je Agenciji dostavilo podnesak¹² u kojem se u bitnom navodi da to ministarstvo u traženom periodu nije bilo davalac državne pomoći, niti pomoći male vrijednosti, te da će, u skladu sa obavezama koje proizilaze iz relevantnih propisa koji uređuju oblast državne pomoći, pristupiti imenovanju ovlašćenog lica koje će vršiti unos podataka u Registar dodijeljene državne pomoći, odnosno Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, u slučaju da Ministarstvo zdravlja bude davalac navedene pomoći. Po izvršenom uvidu u službene evidencije Agencije, a nasuprot navodima Ministarstva zdravlja, Rješenjem Agencije br. 01-430/25-357/6 od 14.05.2025. godine je utvrđeno da je Plan restrukturiranja Instituta „Dr Simo Milošević“ AD Igalo usklađen je sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Istim rješenjem je naloženo Ministarstvu zdravlja da dostavlja Agenciji redovne izvještaje o implementaciji plana restrukturiranja, svakih šest mjeseci, počev od dana prijema ovog rješenja do 31.12.2028. godine. Imajući u vidu navedeno, ukoliko je izvršena dodjela državne pomoći po osnovu prednje navedenog plana restrukturiranja, Agencija je ukazala Ministarstvu zdravlja na zakonske obaveze davalaca državne pomoći, bliže opisane u Obavještenju o obavezi podnošenja zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti, kao i u

¹² Br. 1-040/26-361/3 od 12.03.2026. godine, evidentiran kod Agencije pod br. 05-430/26-14/29 od 13.03.2026. godine, u vezi sa Obavještenjem o obavezi podnošenja zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti.

Obavještenju o obavezi dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini¹³. Do dana sačinjavanja Izvještaja, Ministarstvo zdravlja nije dostavilo podatke Agenciji da li je u 2025. godini dodijeljena državna pomoć po osnovu predmetnog plana restrukturiranja, te nije ni unijelo podatke o istom u Registar dodijeljene državne pomoći. Bez prejudiciranja o eventualnoj dodjeli državne pomoći, Agencija će u skladu sa zakonskim nadležnostima, kao i nalogima iz rješenja kojim je ocijenjen plan restrukturiranja, sprovesti kontrolu izvršenja rješenja.

4.2. Sektorska državna pomoć

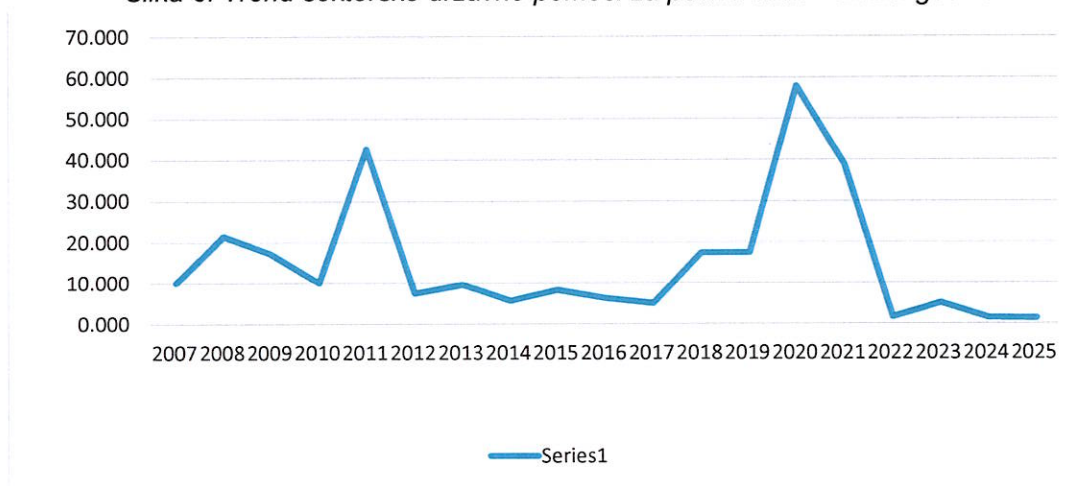
Tabela 4: Sektorska državna pomoć u Crnoj Gori u 2023, 2024. i 2025. godini

Sektor	2023	2024	2025
Rudarstvo	0	0	0
Čelik	0	0	0
Saobraćaj	0	0	0
Kultura, informisanje i sport	3,758	1,431	1,320
Brodogradnja	0	0	0
Finansijske usluge	0	0	0
Ostali sektori	1,366	0	0
Ukupno	5,124	1,431	

Iznosi u milionima eura

Apsolutni iznos dodijeljene sektorske državne pomoći u 2025. godini je za 7,76% manji u odnosu na 2024. godinu, a za 74,24% manji u odnosu na 2023. godinu.

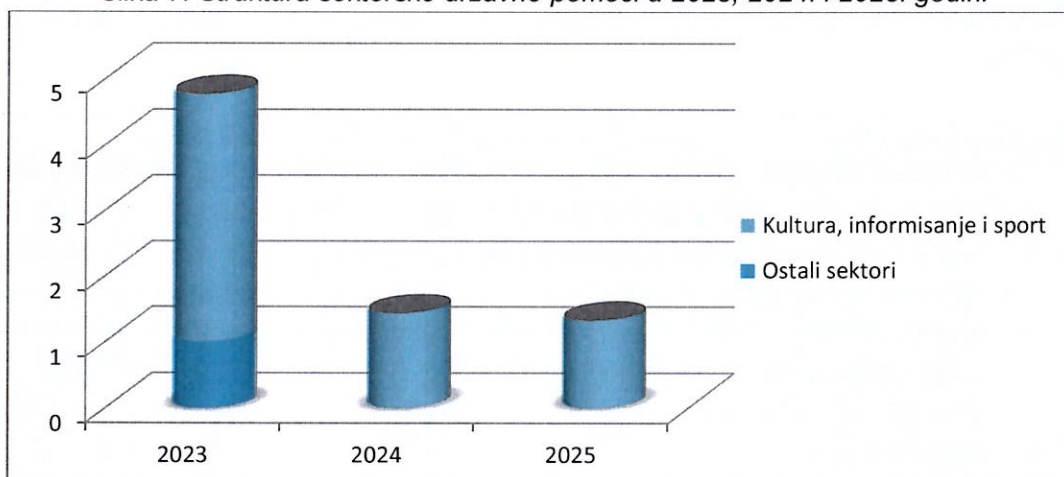
Slika 6: Trend sektorske državne pomoći za period 2007 - 2025. godina

Iznosi u milionima eura

¹³ Akt br. 05-430/26-14/37 od 18.03.2026. godine.

Slika 7: Struktura sektorske državne pomoći u 2023, 2024. i 2025. godini

Iznosi u milionima eura

Sektorska pomoć u 2025. godini bila je dodjeljivana na sljedeći način:

- Državna pomoć koju je JU Filmski Centar Crne Gore dodijelio u 2025. godini po osnovu Programa državne pomoći za sufinansiranje proizvodnje kinematografskih djela za 2025. godinu, iznosi ukupno 1.320.392,50 eura.¹⁴

4.3. Regionalna državna pomoć

Regionalna državna pomoć se dodjeljuje u cilju podsticanja razvoja manje razvijenih, odnosno nerazvijenih područja - regiona i usmjerena je na ublažavanje strukturnih problema i regionalne neravnomjernosti u razvoju. Ova kategorija državne pomoći podrazumijeva mjere koje podstiču ekonomsku aktivnost, sa ciljem smanjenja ekonomskih, prirodnih, socijalnih i drugih razlika u tim područjima.

U 2025. godini, regionalna pomoć je iznosila 601.187,63 eura.

Tabela 5: Regionalna državna pomoć u Crnoj Gori u 2023, 2024. i 2025. godini

Pokazatelj	2023. god	2024. god	2025. god
Regionalna državna pomoć	1,818	2,594	0,601

Iznosi u milionima eura

¹⁴ Rješenjem Agencije br. 01-430/25-179/4 od 31.03.2025. godine, utvrđeno je da je Predlog programa državne pomoći za sufinansiranje proizvodnje kinematografskih djela za 2025. godinu u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Apsolutni iznos dodijeljene regionalne državne pomoći u 2024. godini je za 76,83% manji u odnosu na 2024. godinu, a za 66,93% manji u odnosu na 2023. godinu.

Regionalna pomoć u 2025. godini bila je dodjeljivana na sljedeći način:

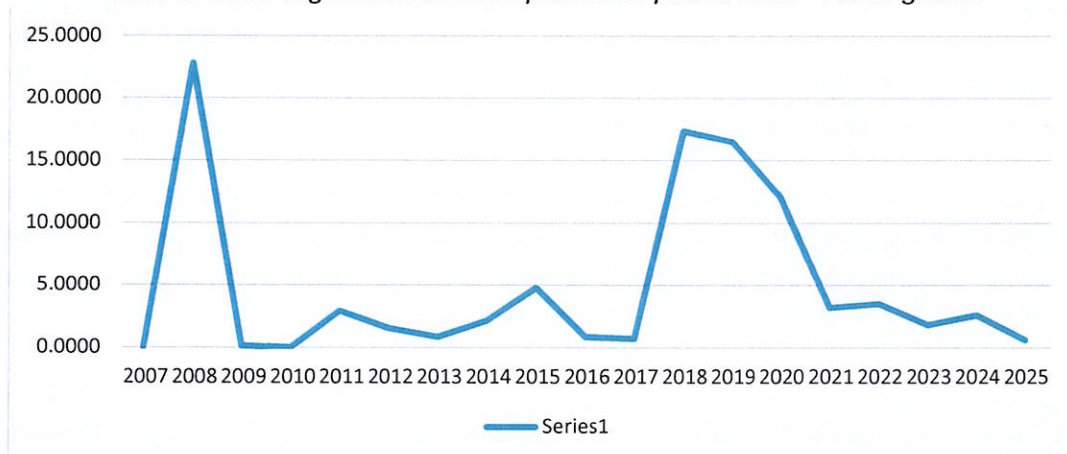
- Državna pomoć koju je Razvojna banka Crne Gore AD Podgorica (u daljem tekstu: RBCG) dodijelila u 2025. godini po osnovu Poslovna politika Razvojne banke Crne Gore, iznosi ukupno 601.187,63 eura. RBCG je prilikom dostavljanja podatak navela da je za period izvještavanja za 2025. godinu primijenila Uputstvo o načinu izračunavanja ekvivalenta subvencije i kamatne stope povraćaja ("Službeni list CG", br. 130/22), uz primjenu prateće regulative Centralne banke Crne Gore iz perioda donošenja tog uputstva.¹⁵

Agencija je imala u vidu konstatacije iz Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2024. godini, da se Opština Berane prilikom dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2024. godini, navela da u biznis zoni „Rudeš“, djelatnost obavljaju tri privredna subjekta u skladu sa Odlukom o proglašenju biznis zone „Rudeš“ ("Službeni list CG-opštinski propisi", br. 22/19)¹⁶, međutim da Opština Berane nije dostavila podatke o iznosima dodijeljene državne pomoći. Opština Berane prilikom dostave podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini, nije dostavila podatke u vezi sa državnom pomoći dodijeljenoj po osnovu prednje navedene odluke u 2024. i 2025. godini, kako bi se izvršila eventualna ispravka istorijskih podataka o dodijeljenim državnim pomoćima u 2024. godini i ispunila obaveza dostavljanja podataka dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini. Takođe se konstatuje da podaci o predmetnoj državnoj pomoći nijesu unijeti u Registar dodijeljene državne pomoći. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, ponovo ukazati Opštini Berane na obaveze pristupa registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti i unosa podataka, te tražiti od Opštine Berane podatke u odnosu na prednje opisane mjere državne pomoći, a kako bi se prilikom sačinjavanja godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2026. godini, izvršila ispravka istorijskih podataka (*Eng. Corrections on historical data*) o dodijeljenim *de minimis* pomoćima u 2024. i 2025. godini, u skladu sa načinom rada Evropske komisije.

¹⁵ Rješenjem Agencije br. 01-430/25-50/4 od 04.02.2025. godine, utvrđeno je da je Poslovna politika Razvojne banke Crne Gore, u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

¹⁶ Rješenjem Agencije br. 05-62/7 od 26.02.2019. godine je Predlog Odluke o proglašenju Biznis zone „Rudeš“ Opštine Berane, ocijenjen kao usklađena sa Zakonom.

Slika 8: Trend regionalne državne pomoći za period 2007 - 2025. godina

Iznosi u milionima eura

5. NAKNADE ZA USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA I POMOĆI MALE VRIJEDNOSTI (*DE MINIMIS* POMOĆI)

Pravilnik o Listi pravila državne pomoći sadrži, između ostalog:

- Odluku Komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa (C(2011) 9380) (32012D0021, SL L 7, 11. 1. 2012., str. 3. - 10.); i
- Okvir Evropske unije za državnu pomoć u obliku naknada za javne usluge (52012XC0111(03), SL C 8, 11.1.2012, str. 15-22).

Pravilnik o pravilima i uslovima za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) sadrži:

- Regulativu Komisije (EU) 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći ((32023R2831), SL L 2023/2831, 15.12.2023), kao Prilog 1 ovog pravilnika; i
- Regulativu Komisije (EU) 2023/2832 od 13. decembra 2023. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa ((32023R2832), SL L 2023/2832, 15.12.2023), kao Prilog 2 ovog pravilnika.

5.1. Naknade za usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI)

Usluge od opšeg ekonomskog interesa (UOEI) su usluge koje organi vlasti koje je država u obavezi da servisira i obuhvataju kako ekonomske, tako i neekonomske aktivnosti, ali su samo ekonomske aktivnosti predmet posebnog EU zakonodavstva koje se odnosi na unutrašnje tržište i konkurenciju. Ekonomija treba da se razvija u opštu korist, a država je dužna da interveniše onda kada tržište nije u mogućnosti da pruži ono što je od ključne važnosti za građane.

Države članice imaju visok stepen diskrecionog prava prilikom definisanja usluga od opšteg ekonomskog interesa. Međutim, države bi trebalo da definišu UOEI na osnovu kriterijuma opšteg interesa za sve građane i pod uslovima koji nijesu obavezno isti kao tržišni.

Da bi povećala pravnu sigurnost, naročito nakon presude u slučaju Altmark¹⁷, i da bi smanjila teret prijavljivanja u ovoj oblasti, EK je donijela „paket“ akata za finansiranje UOEI, koji je i Crne Gora u obavezi da primjenjuje.

Tabela 6: Pregled iznosa državnih pomoći dodijeljenih za UOEI u 2025. godini

USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA (UOEI)			
	Davalac državne pomoći	Korisnik državne pomoći	Iznos državne pomoći
1.	Ministarstvo kulture i medija	Finansiranje medijskih sadržaja u dnevnim, nedjeljnim i periodičnim štampanim medijima i internetskim publikacijama i finansiranje operativnih troškova samoregulatornih tijela ¹⁸	1.132.226,27
2.	Agencija za audiovizuelne medijske usluge	Podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija - prožalaca AVM usluga ¹⁹	1.026.210,65

¹⁷ Kriterijumi iz predmeta *Altmark*: privredno društvo primalac mora zaista da ima obavezu pružanja usluge od opšteg ekonomskog interesa koja mora biti jasno definisana, parametri na osnovu kojih se kompenzacija izračunava moraju se utvrditi unaprijed na objektivni i transparentan način, kompenzacija ne smije preći ono što je potrebno da se pokriju svi troškovi ili dio troškova nastalih u ispunjavanju obaveza pružanja javnih usluga, uzimajući u obzir odgovarajuće primitke i opravdanu dobit i visina potrebne kompenzacije mora se odrediti na osnovu analize troškova koje bi imalo prosječno dobro vođeno privredno društvo adekvatno opremljeno odgovarajućim sredstvima, ukoliko nije izabrano procedurom javnih nabavki.

¹⁸ Rješenjem Agencije br. 01-430/24-476/4 od 25.09.2024. godine, utvrđeno je da je Predlog Pravilnika o raspodjeli sredstava podfonda za dnevne, nedjeljne i periodične štampane medije i internetske publikacije, usklađen sa Odlukom Evropske komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od ekonomskog interesa.

¹⁹ Rješenjem Agencije br. 01-430/24-649/3 od 24.01.2025. godine, utvrđeno je da je Predlog Pravilnika o raspodjeli sredstava iz Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija namijenjenih pružaocima linearnih AVM usluga - komercijalnim i neprofitnim emiterima u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

S obzirom na nadležnost Agencije u vezi sa poslovima koji su neposredno povezani sa kontrolom državne pomoći, imajući u vidu potrebu za promovisanjem i podsticanjem unapređenja sistema kontrole državne pomoći, Agencija je u toku 2025. godine donijela Obavještenje o primjeni pravila državne pomoći u finansiranju privrednih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti koje su usluge od opšteg ekonomskog interesa (*State Aid Advocacy*), koje je dostavljeno svim jedinicama lokalne samouprave, kao i Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

5.2. Pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći)

Naime, javno finansiranje koje ispunjava kriterijume iz člana 107 stava 1 UFEU smatra se državnom pomoći, pa se uvijek mora prijaviti Evropskoj komisiji, odnosno Agenciji. Međutim, u skladu s članom 109 UFEU, Savjet EU može odrediti kategorije pomoći koje se izuzimaju od obaveze prijave. Na osnovu Uredbe (EZ) br. 994/98, Savjet je, u skladu s članom 109 UFEU, odlučio da pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) mogu predstavljati kategoriju pomoći koja se ne prijavljuje, ali se prati kumulacija ovih pomoći, kako se ne bi premašio najviši dozvoljeni iznos.

Članom 8 Zakona su uređena pitanja pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć). Na način što je propisano da je pomoć male vrijednosti - pomoć koja nema značajan uticaj na konkurenciju na tržištu, odnosno ne ispunjava uslov iz člana 2 tačka 4 Zakona, te da se ista pomoć dodjeljuje se po pravilima i pod uslovima koje propisuje Ministarstvo finansija.

Stupanjem na snagu Regulative Komisije (EU) 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine, ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se jednom privrednom društvu ne smije da prelazi 300.000,00 eura tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. Takođe, stupanjem na snagu Regulative Komisije (EU) 2023/2832 od 13. decembra 2023. godine, ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se po državi članici dodjeljuje jednom privrednom društvu koje pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa ne smije da prelazi 750.000,00 eura tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. Time su se povećale gornje granice *de minimis* pomoći i *de minimis* pomoći za usluge od opšteg ekonomskog interesa. Ove gornje granice odražavaju inflaciju koja se pojavila od stupanja na snagu prethodnih regulativa i procjenjena kretanja tokom perioda važenja istih regulativa. Gornje granice su neophodne kako bi se osiguralo da se za svaku obuhvaćenu mjeru može smatrati da ne utiče na trgovinu između država članicama i da ne narušava odnosno ne prijeti da će narušiti tržišnu konkurenciju.

De minimis pomoć smatra se dodijeljenom u trenutku kada privredno društvo, u skladu sa odgovarajućim nacionalnim pravnim poretkom, stekne zakonsko pravo na primanje pomoći, nezavisno od datuma isplate *de minimis* pomoći privrednom društvu.

Agencija posebno ukazuje da pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) nijesu obuhvaćene ukupnim iznosom dodijeljenih državnih pomoći, pa se samim tim o njima i ne izvještava, već su davaoci dužni da vode evidencije o dodijeljenim *de minimis* pomoćima i prilikom dodjele primjenjuju načelo kumulacije.

Tabela 7: Pregled iznosa de minimis pomoći dodijeljenih u 2025. godini

DE MINIMIS POMOĆI		
1	Ministarstvo ekonomskog razvoja - Program za unapredjenje konkurentnosti privrede u 2025. godini	3.209.879,29
2	Ministarstvo ekonomskog razvoja - Program za razvoj i promociju zanatstva u 2025. godini	288.038,70
3	Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama - Program podrške investicijama za 2025. godinu	1.117.325,00
4	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarenje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2025. godini - pozorišna djelatnost	40.480,00
5	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarenje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2025. godini - mizička i muzičko-scenska djelatnost	34.900,00
6	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarenje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2025. godini - likovna umjetnost	19.000,00
7	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarenje javnog interesa u oblastima književno prevođenje i časopisi za kulturu i umjetnost u 2025. godini	35.700,00
8	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2025. godini - književnost	93.755,00
9	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata u oblasti kulturno-umjetničke manifestacije i festivali za 2025. godinu	392.610,00
10	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata/programa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2025. godini - razvoj kulture na sjeveru	63.000,00

11	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje programa i projekata u oblasti kulture i umjetnosti	154.500,00
12	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata od značaja za razvoj kreativnih industrija	289.000,00
13	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	7.000,00
14	Ministarstvo kulture i medija - saradnja na realizaciji festivala "Made in New York Jazz Festival Montenegro" u 2025. godini	60.000,00
15	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje Međunarodnog festivala KotorArt za 2025. godnu	136.454,25
16	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje realizacije projekta "Otvaranje Gaming Developement Huba u Podgorici"	10.000,00
17	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje manifestacije "Crnogorska grafika malog formata"	5.500,00
18	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje učešća Crne Gore na svjetskom festivalu kulture u Indiji	2.000,00
19	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje festivala "Lake Fest"	5.000,00
20	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje publikovanja časopisa "Athantik"2000	2.000,00
21	Ministarstvo kulture i medija - sufinansiranje projekta realizacije modne revije pod nazivom "0000"	1.000,00
22	Ministarstvo turizma - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera I A	93.605,63
23	Ministarstvo turizma - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera I B	203.105,11
24	Ministarstvo turizma - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera III A	37.193,24
25	Ministarstvo turizma - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera III B	17.220,00
26	Ministarstvo turizma - Programska linija za opremanje skijališta	36.794,69
27	Ministarstvo turizma - saradnja na realizaciji "Lake Fest"	70.000,00
28	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija - sufinansiranje projekata promocije nauke u okviru Festivala nauke i inovacija 2025, u okviru programske oblasti "Inovacije i tehnologije za budućnost"	105.900,00
29	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija - sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti; podsticanje učešća u programu Horizont Evropa, tačka 4 - Podsticanje učešća u Stubu	125.466,99

	III "Inovativna Evropa"; sufinansiranje projekta promocije nauke i inovacija u okviru Festivala nauke i inovacija 2025	
30	Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Podsticaj za samozapošljavanje	1.252.228,89
31	Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Podsticaji za zapošljavanje	145.168,40
32	Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Osposobljavanje za samostalan rad	149.746,01
33	Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Osposobljavanje za rad kod poslodavca	94.916,05
34	Fond za zaštitu životne sredine - dodjela bespovratnih sredstava za kupovinu električnih i hibridnih vozila (kategorije L, M1, M2 i N1)	1.087.267,01
35	Fond za zaštitu životne sredine - dodjela bespovratnih sredstava za nabavku komunalne opreme i uređaja za upravljanje otpadom	410.000,00
36	Fond za zaštitu životne sredine - Program za podsticanje energetske efikasnosti u hotelskoj industriji	2.039.166,91
37	Fond za zaštitu životne sredine - Izrada studije izvodljivosti - Pretvaranje biogasa u električnu energiju na sanitarnoj deponiji Livade Podgorica	34.680,00
38	Fond za zaštitu životne sredine - dodjela subvencija za realizaciju projekata za nabavku i ugradnju fotonaponskih sistema	155.962,90
39	Razvojna banka Crne Gore AD Podgorica - Godišnji plan rada za 2025. godinu	318.589,00
40	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera IV A	34.680,00
41	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera IV B	30.000,00
42	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera IV C	8.000,00
43	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera V	7.990,00
44	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera VI	303.926,00
45	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2025. godinu, Mjera VII	100.000,00
46	Fond za inovacije Crne Gore - Program inovacionih vaučera za 2025. godinu	105.450,83
47	Fond za inovacije Crne Gore - Program za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća 2025. godine	2.444.064,15

48	Fond za inovacije Crne Gore - Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije Crne Gore 2025. godine	238.712,21
49	Fond za inovacije Crne Gore - Provjera inovativnog koncepta	38.079,49
50	Fond za inovacije Crne Gore - Podrška ranoj fazi startupova 2025. godine	425.789,40
51	Fond za inovacije Crne Gore - Podsticanje inovacione kulture 2025. godine	133.725,04
52	Fond za inovacije Crne Gore - Podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti	2.199.070,79
53	Društvo sa ograničenom odgovornošću, inovaciono preduzetnički centar "Tehnopolis" - Nikšić - predakcelerijski programi BoostMeUp vol. 4 i BoostMeUp vol. 5	86.000,00
54	Društvo sa ograničenom odgovornošću, inovaciono preduzetnički centar "Tehnopolis" - Nikšić - pomoć FAR PRODUKCIJA DOO BUDVA	500,00
55	Društvo sa ograničenom odgovornošću, inovaciono preduzetnički centar "Tehnopolis" - Nikšić - pomoć "MODRONE" DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	4.500,00
56	Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore - MontEDIH program	73.314,00
57	Opština Bijelo Polje - pomoć DOO "Komunalno - Lim" Bijelo Polje	260.000,00
58	Opština Bijelo Polje - pomoć DOO Vodovod "Bistrica" Bijelo Polje	55.850,70
59	Opština Bijelo Polje - pomoć DOO Parking servis Bijelo Polje	69.630,95
60	Opština Bijelo Polje - subvencija troškova prevoza putnika lokalnog stanovništva	49.072,97
61	Opština Mojkovac - fiskalne olakšice po osnovu lokalnih taksi	5.205,80
62	Opština Mojkovac - podrška privrednim društvima i preduzetnicima registrovanim za oblast ugostiteljstva i turizma čije je poslovanje u 2025. godini ugroženo potpunom obustavom saobraćaja na regionalnom putu Mojkovac - Đurđevića Tara	44.916,00
63	Opština Mojkovac - podrška ženskom preduzetništvu	34.457,00
64	Opština Berane - pomoć za održavanje tekuće likvidnosti DOO "Benergo" Berane	92.298,40
65	Opština Berane - podrška ženskom preduzetništvu	30.000,00
66	Opština Danilovgrad - podrška ženskom preduzetništvu	19.991,25
67	Opština Tivat - podrška ženskom preduzetništvu	49.970,35
68	Opština Tivat - podrška razvoju zanatstva	11.462,29
69	Opština Bar - podrška preduzetništvu	355.000,00

70	Opština Bar - podrška ženskom preduzetništvu	100.000,00
71	Opština Bar - podrška razvoju zanatstva	23.000,00
72	Opština Kotor - podrška ženskom preduzetništvu	45.000,00
73	Opština Žabljak - podrška ženskom preduzetništvu i mladima u biznisu	27.480,00
74	Opština Žabljak - podrška Društvu sa ograničenom odgovornošću "Turistički centar Durmitor" Žabljak	20.000,00
75	Opština Žabljak - pomoć DOO "Parking servis" Žabljak	41.149,97
76	Opština Žabljak - pomoć DOO "Sportski centar" Žabljak	88.941,38
77	Opština Kolašin - raspodjela sredstava nevladinim organizacijama	8.000,00
78	Opština Kolašin - podrška ženskom preduzetništvu	19.768,59
79	Opština Kolašin - podrška mladim preduzetnicima	30.000,00
80	Glavni grad Podgorica - podrška ženskom preduzetništvu	90.000,00
81	Glavni grad Podgorica - podrška preduzetništvu	273.400,00
82	Prijestonica Cetinje - podrška ženskom preduzetništvu	16.000,00
83	Opština Nikšić - podrška ženskom preduzetništvu	25.500,00
84	Opština Tuzi - pomoć Fudbalskom klubu "Malesija 2010"	13.100,00
85	Opština Tuzi - pomoć Fudbalskom klubu "Dečić"	600.000,00
86	Opština Tuzi - pomoć Košarkaškom klubu "Dečić"	135.000,00
87	Opština Tuzi - pomoć "Vodovod i kanalizacija" DOO	326.000,00
88	Opština Tuzi - pomoć "Komunalno" DOO	450.000,00
89	Opština Tuzi - pomoć "Tegu"	100.000,00
90	Opština Plužine - pomoć privrednom društvu "Cicmil" d.o.o.	70.200,00
91	Opština Ulcinj - podrška ženskom preduzetništvu	9.900,00
92	Opština Pljevlja - Podrška preduzetništvu, turizmu i ženskom preduzetništvu	50.000,00
93	Opština Zeta - Biznis plan - unapređenje poslovanja	23.650,00
94	Opština Zeta - podrška zanatlijama	1.500,00
95	Opština Zeta - podrška početnicima u biznisu	4.500,00
UKUPNO		22.247.900,63

De minimis pomoći navedena u redovima 57 do 60 Tabele 7, predstavljaju pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć) koje se dodjeljuju pravnim licima koji pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa, u smislu Regulative Komisije (EU) 2023/2832 od 13. decembra 2023. godine.²⁰

Uvidom u Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, zaključuje se da je Opština Pljevlja u 2025. godini dodijelila ukupno 50.000,00 eura *de minimis* pomoći, bliže opisana u redu 92 Tabele 7. Međutim, Opština Pljevlja nije dostavila podatke o navedenim *de minimis* pomoćima u skladu sa obavezom dostavljanja podataka o dodijeljenoj pomoći u 2025. godini, pri čemu je Agencija imala u vidu i konstatacije iz Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2024. godini²¹. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, u cilju upoređivanja podataka iz Registra dodijeljene pomoći male vrijednosti, zatražiti od Opštine Pljevlja dostavu podataka, naročito o ukupnom iznosu *de minimis* pomoći dodijeljene u 2024. i 2025. godini.

Uvidom u Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, zaključuje se da je Opština Zeta u 2025. godini dodijelila ukupno 29.650,00 eura *de minimis* pomoći, bliže opisanih u redovima 93 do 95 Tabele 7. Međutim, Opština Zeta nije dostavila podatke o navedenim *de minimis* pomoćima u skladu sa obavezom dostavljanja podataka o dodijeljenoj pomoći u 2025. godini. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, u cilju upoređivanja podataka iz Registra dodijeljene pomoći male vrijednosti, zatražiti od Opštine Zeta dostavu podataka, naročito o ukupnom iznosu *de minimis* pomoći dodijeljene u 2025. godini.

Opština Žabljak je dostavila podatke o dodijeljenoj pomoći male vrijednosti u 2025. godini, međutim, uvidom u Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, zapaža se neslaganje podataka o iznosu dodijeljene pomoći male vrijednosti iz reda 73 Tabele 7 i podataka o iznosu iste pomoći male vrijednosti iz Registra dodijeljene pomoći male vrijednosti. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, u cilju upoređivanja podataka iz Registra dodijeljene pomoći male vrijednosti, zatražiti od Opštine Žabljak dostavu podataka, naročito o ukupnom iznosu predmetne *de minimis* pomoći dodijeljene u 2025. godini.

Iako je Razvojna banka Crne Gore u skladu sa obavezom izvještavanja dostavila podatke o dodijeljenoj državnoj pomoći, kao i pomoći male vrijednosti u 2025.

²⁰ Ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se dodjeljuje bilo kojem pravnom licu koji pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa ne smije preći 750.000,00 eura tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine.

²¹ Uvidom u Registar *de minimis* pomoći, zaključuje se da je Opština Pljevlja u 2024. godini dodijelila ukupno 32.300,00 eura *de minimis* pomoći u odnosu na 12 pomoći. Međutim, prilikom dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2024. godini, Opština Pljevlja nije dostavila podatke o navedenim *de minimis* pomoćima, kao ni o tome da li su pomoći dodijeljene na osnovu jedne ili više šema *de minimis* pomoći ili se radi o individualnim *de minimis* pomoćima.

godini, uvidom u Registar dodijeljene državne pomoći i Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, zaključuje se da Razvojna banka Crne Gore nije unijela iste podatke na propisan način, utvrđen Zakonom i podzakonskim aktima, a na šta je ukazano aktima Agencije. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, u cilju promovisanja i podsticanja unapređenja sistema kontrole državne pomoći u Crnoj Gori, ponovo ukazati Razvojnoj banci Crne Gore na obaveze pristupa registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti i unosa podataka za period od 2020. godine.

Poreska uprava je obavijestila Agenciju da da u kontinuitetu prati ispunjenost uslova korisnika državne pomoći, to jest korisnika poreskih oslobođenja i olakšica u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list RCG", br. 40/18 ... 88/24), kao i Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list RCG", br. 86/09 ... 160/25), te da podatke vezano za iznose poreskih oslobođenja i olakšica za 2025. godinu može dostaviti tek nakon isteka roka za podnošenje Godišnje prijave poreza na dobit pravnih lica za 2025. godinu u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, propisano članom 40 stav 3, to jeste najkasnije u roku od tri mjeseca od isteka perioda za koji se obračunava porez i nakon isteka roka za podnošenje Godišnje prijave poreza na dohodak fizičkih lica za 2025. godinu u skladu sa Zakonom o porezau na dohodak fizičkih lica, propisano članom 43 stav 2, to jeste do kraja aprila tekuće godine za prethodnu godinu²². Međutim, Poreska uprava ni u roku koji je navela u obraćanju Agenciji, kao ni do dana sačinjavanja Izvještaja, nije dostavila podatke o dodijeljenoj pomoći u 2025. godini. Dalje, uvidom u Registar dodijeljene državne pomoći i Registar dodijeljene pomoći male vrijednosti, zaključuje se da Poreska uprava nije unijela iste podatke na propisan način, utvrđen Zakonom i podzakonskim aktima, a na šta je ukazano aktima Agencije bliže opisanim na strani 9 Izvještaja. Agencija je takođe, pored prednjeg, imala u vidu i konstatacije iz Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2024. godini, *inter alia*, da su uvidom u prethodne godišnje izvještaje o dodijeljenim državnim pomoćima, poreska oslobođenja pravnih lica koja obavljaju djelatnost u nedovoljno razvijenim opštinama i poreska oslobođenja novoosnovanih poreskih obveznika-fizičkih lica koja obavljaju djelatnost u nedovoljno razvijenim opštinama, evidentirana kao *de minimis* pomoći, međutim, prilikom dostavljanja podataka za 2024. godinu, Poreska uprava nije precizirala da li se u konkretnom radi o *de minimis* pomoći, a takođe, uvidom u Registar *de minimis* pomoći, zaključuje se da Poreska uprava nije unosila podatke o *de minimis* pomoćima. Agencija će po utvrđivanju Izvještaja, u cilju promovisanja i podsticanja unapređenja sistema kontrole državne pomoći u Crnoj Gori, ponovo ukazati Poreskoj upravi na obaveze pristupa registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti i unosa podataka za period od 2020. godine, a kako bi se prilikom sačinjavanja godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2026. godini,

²² Akt Poreske uprave br. 01-430/2026-688/2 od 05.02.2026. godine, evidentiran kod Agencije pod br. 05-430/26-14/4 od 06.02.2026. godine.

izvršila ispravka istorijskih podataka (*Eng. Corrections on historical data*) o dodijeljenim *de minimis* pomoćima u 2024. i 2025. godini, u skladu sa načinom rada Evropske komisije.

6. VRSTE (INSTRUMENTI) DODJELE DRŽAVNE POMOĆI

Dodijeljena državne pomoći predstavlja korist za primaoca državne pomoći i ta korist se mjeri u odnosu na konkurente kojima ista nije dodijeljena. Krajnja finansijska korist za primaoca u velikoj mjeri zavisi od vrste (instrumenta) dodjele.

Saglasno članu 8 Zakona, državna pomoć može se dodijeliti kao: 1) subvencija ili subvencionisana kamatna stopa na kredite; 2) fiskalna olakšica (porez, doprinos i drugi javni prihodi); 3) garancija države ili jedinice lokalne samouprave; 4) ustupanje dobiti i/ili dividende države ili jedinice lokalne samouprave korisniku državne pomoći; 5) otpis duga prema državi, lokalnoj samoupravi, privrednom društvu pod kontrolom države ili jedinice lokalne samouprave ili pravnom licu koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnim imovinom; 6) prodaja ili korišćenje državne imovine ili imovine jedinice lokalne samouprave po cijeni nižoj od tržišne; 7) kupovina ili korišćenje imovine ili proizvoda od strane države ili jedinice lokalne samouprave po cijeni višoj od tržišne; i 8) druga pomoć u skladu sa zakonom.

Državna pomoć dodijeljena iz javnih sredstava, u zavisnosti od vrste (instrumenta) dodjele, prikazuje se kao stvarni ili potencijalni javni rashod. U 2025. godini državne pomoći u Crnoj Gori su dodjeljivane kao:

- subvencije;
- fiskalne olakšice (otpisi, odlaganja plaćanja poreza i doprinosa); i
- zajmovi sa kamatnim stopama nižim od kamatne stope na finansijskom tržištu.

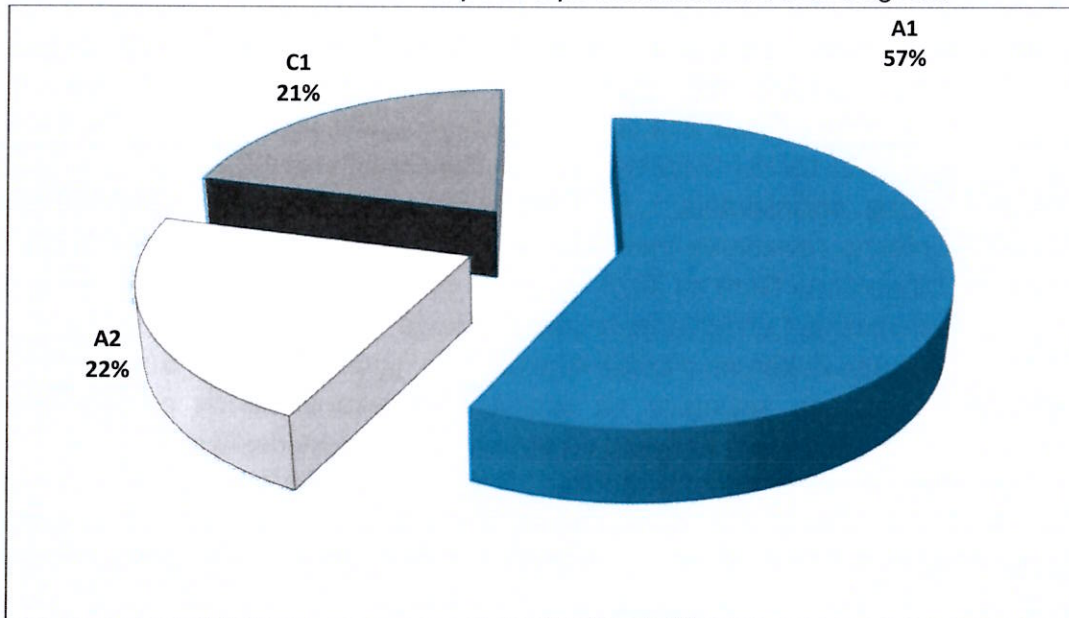
Primjena metodologije utvrđene Pravilnikom daje pregled vrste (instrumenata) dodjele državne pomoći za 2025. godinu.

*Tabela 8: Ukupno dodijeljena državna pomoć u 2025. godini
prema vrstama (instrumentima) dodjele*

Kategorija državne pomoći	A1	A2	B1	C1	C2	D	Ukupno
1.Horizontalna državna pomoć	0,317	0,629	0	0	0	0	0,946
Obuka	0	0	0	0	0	0	0
Zapošljavanje	0	0	0	0	0	0	0
MSP	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija i restrukturiranje	0	0	0	0	0	0	0
Otklanjanje štete nastalih usljed prirodnih nepogoda	0	0,144	0	0	0	0	0.144
Zaštita životne sredine	0	0	0	0	0	0	0
Istraživanje i razvoj	0,317	0,485	0	0	0	0	0,802
Obnovljivi izvori energije	0	0	0	0	0	0	0
2.Sektorska državna pomoć	1,320	0	0	0	0	0	1,320
Rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0
Čelik	0	0	0	0	0	0	0
Saobraćaj	0	0	0	0	0	0	0
Kultura i informisanje	1,320	0	0	0	0	0	1,320
Brodogradnja	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske usluge	0	0	0	0	0	0	0
Ostali sektori	0	0	0	0	0	0	0
3.Regionalna državna pomoć	0	0	0	0,601	0	0	0,601
Ukupno	1,637	0,628	0	0,601	0	0	2,867

Iznosi u milionima eura

Slika 9: Struktura državne pomoći po instrumentima u 2025. godini

A1 - donacije, subvencije kamata, otpisi dugova i umanjeni iznosi prilikom prinudnih poravnanja;

A2 - poreske olakšice (otpisi, odlaganja plaćanja poreza i doprinosa);

B1 - učešće u udjelu u kapitalu, uključujući konverziju duga u akcijski kapital;

C1 - zajmovi sa kamatnim stopama nižim od kamatne stope na finansijskom tržištu i zajmovi privrednim društvima u poteškoćama;

C2 - ostale pomoći; i

D - garancije.

7. REZIME

U izradi Izvještaja korišćena je, u najvećoj mogućoj mjeri, metodologija koja je propisana od strane Evropske komisije, u oblasti izvještavanja o dodijeljenoj državnoj pomoći.

U skladu sa odredbama člana 25a Zakona o zaštiti konkurencije, davaoci državne pomoći dužni su da Agenciji do 15. marta tekuće za prethodnu godinu dostave podatke o dodijeljenim državnim pomoćima. Na osnovu predmetnih podataka, Agencija sačinjava godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u prethodnoj godini, koji dostavlja Vladi i Skupštini Crne Gore do kraja drugog kvartala tekuće godine, radi upoznavanja. Dodatno, Agencija dostavlja godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći i Evropskoj komisiji, a u skladu sa obavezama preuzetim SSP-om.

Agencija je imala u vidu zakonsku obavezu da na osnovu podataka dobijenih od davaoca državne pomoći, sačini godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u prethodnoj godini i isti dostavi Vladi i Skupštini Crne Gore do kraja drugog kvartala tekuće godine, radi upoznavanja, kao i Evropskoj komisiji, kako je propisano odredbom člana 25a stav 3 Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), odnosno članom 54 stav 1 Zakona. Iz razloga blagovremenog sačinjavanja i utvrđivanja Izvještaja, Agencija nije koristila izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2025. godinu s obzirom da isti nije bio objavljen u vrijeme sačinjavanja i utvrđivanja Izvješta. Takođe, Agencija je imala u vidu da, kako je propisano Zakonom o zaštiti konkurencije, godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći se sačinjava na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne pomoći koji imaju obavezu da predmetne podatke dostave do 15. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Svakako je prepoznata potreba za intenzivnim promovisanjem i podizanjem svijesti davalaca, korisnika, ali i cjelokupne javnosti na temu kontrole državne pomoći i zaštite konkurencije generalno. I pored uredno dostavljenog Obavještenja o obavezi dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2025. godini, zahtjeva nadležnim organima i institucijama, Obavještenja o obavezi podnošenja zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti, te Urgencije za podnošenje zahtjeva za pristup registrima dodijeljene državne pomoći i dodijeljene pomoći male vrijednosti i urgencije za unos podataka za period od 2020. godine, evidentiran je izostanak aktivnosti sa nivoa pojedinih davalaca državne pomoći i nadležnih institucija, čime je Agencija ostala uskraćena za podatke i informacije o dodijeljenim državnim pomoćima pojedinim subjektima.

Prema raspoloživim informacijama koje su dostavljene Agenciji, u momentu sačinjavanja Izvještaja, u 2025. godini je dodijeljena državna pomoć u ukupnom iznosu od 2.867.610,03 eura, što u odnosu na ukupno dodijeljenu državnu pomoć u 2024. godini, koja je iznosila 11.846.877,90 eura, predstavlja smanjenje od 75,79%, a u odnosu na državnu pomoć dodijeljenu u 2023. godini, koja je iznosila 13.186.444,60 eura, predstavlja smanjenje od 78,25%.

Shodno Pravilniku, sektor poljoprivrede i sektor ribarstva se ne iskazuju u godišnjem izvještaju o dodijeljenoj državnoj pomoći. Agencija posebno napominje odredbe SSP-a, član 73 (9), koji je prenešen i u nacionalno zakonodavstvo, član 1 stav 2 Zakona, kojim je propisano da se zakon ne primjenjuje na sektor poljoprivrede i ribarstva. Ovi podsticaji će biti regulisani posebnom regulativom koja se odnosi na državnu pomoć u ovim sektorima, u skladu sa EU pravilima.

Horizontalne pomoći u 2025. godini dodijeljene su u 35,99% od ukupno dodijeljene državne pomoći.

Od ukupno dodijeljene državne pomoći u 2025. godini, 46,05% je dodijeljeno kroz sektorske pomoći.

U 2025. godini, dodijeljeno je državnih pomoći za regionalni razvoj u 20,96% od ukupno dodijeljene državne pomoći.

De minimis pomoć je u 2025. godini dodijeljena u ukupnom iznosu od 22.247.900,63 eura.

Agencija naročito ukazuje na neophodnost da svi davaoci državne pomoći blagovremeno i redovno unose podatke o dodijeljenim državnim pomoćima i *de minimis* pomoćima u odgovarajuće registre, kako bi se ostvarila puna transparentnost dodjele državne pomoći i *de minimis* pomoći u Crnoj Gori.

Evropska komisija prilikom godišnjeg izvještavanja vrši ispravke istorijskih podataka o dodijeljenim državnim pomoćima (*Eng. Corrections on historical data*) kako bi se obuhvatile neusklađene pomoći koje su naknadno utvrđene, te podaci o iznosima državne pomoći za koje se, nakon ispitnog postupka Evropske komisije (*ex post* kontrola), utvrdi da predstavljaju neusklađenu pomoć budu naknadno iskazani u godini dodijele te pomoći. Dakle, kada Evropska komisija donese odluku o mjeri državne pomoći koja nije prijavljena, iznos državne pomoći u pitanju se pripisuje godini/godinama u kojima je dodijeljena. Kako je navedeno u Izvještaju, Agencija će prilikom pribavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2026. godini, tražiti podatke od davalaca državne pomoći kod kojih je konstatovan izostanak postupanja, te izvršiti ispravke istorijskih podataka u narednom godišnjem izvještaju o dodijeljenoj državnoj pomoći. Dodatno, imajući u vidu ispitne postupke zbog sumnje u zakonitost državne pomoći, a koji su u toku, u zavisnosti od ishoda tih postupaka, Agencija će takođe izvršiti ispravku istorijskih podataka.